

"AMERIŠKA DOMOVINA"

AMERICAN HOME — SLOVENIAN DAILY NEWSPAPER
6117 St. Clair Ave. Cleveland, Ohio

Published daily except Sundays and Holidays

NAROČNINA:

Za Ameriko in Kanado, na leto \$5.50. Za Cleveland, po pošti, celo leto \$7.00.
Za Ameriko in Kanado, po leta \$3.00. Za Cleveland, po pošti, celo leto \$3.50.
Za Cleveland, po raznolikih, celo leto, \$5.50; po leta, \$3.00.

Za Evropo, celo leto, \$8.00.

Pozemna številka, 3 cents.

SUBSCRIPTION RATES:

U.S. and Canada, \$5.50 per year; Cleveland, by mail, \$7.00 per year.
U.S. and Canada, \$3.00 for 6 months; Cleveland, by mail, \$3.50 for 6 months.
Cleveland and Euclid, by carriers, \$5.50 per year, \$3.00 for 6 months.
European subscription, \$8.00 per year.

Single copies, 3 cents.

JAMES DEBEVEC and LOUIS J. PIRC, Editors and Publishers.

Entered as second class matter January 5th, 1909, at the Post Office at Cleveland, Ohio under the Act of March 3d, 1879.

No. 272, Tues., Nov. 17, 1936

Diktatorji izzivajo homatije v Evropi

Kakor znano, je Rusija nedavno obtožila pri angleški vladni v Londonu Nemčijo, Italijo in Portugalsko, češ, da se ne drže nevtralnognega paktu, katerega so podpisale z ozirom na bojujoči se stranki v Španiji. Angleški listi sklepajo, da je šlo Rusiji predvsem za tem, da dobi popolnoma svobodne roke, da more aktivno poseči v razvoj dogodkov v Španiji ter podpreti madridsko vlado. Anglija, Francija in tudi ečkoslovaška si prizadevajo odvrniti Rusijo od korakov, ki bi utegnili izzivati resne zapletljaje zaradi Španije, toda Rusija hoče imeti v tej zadevi svobodne roke, kakor jih imajo Portugalska, Nemčija in Italija, ki že dolgo očitno podpirajo španske upornike.

Nemčija in Rusija sta danes smrtni sovražnici; to so vprašča je izzval Hitler, kateremu je Rusija na poti proti njegovemu nameravanemu razširjenju na severovzhod. Med obema deželama bo prejalislej počilo, o tem ne more biti dvoma, kar tudi Rusi dobro vedo, ki pravijo, da so se vsak čas pripravljeni sporjeti ne samo z Nemčijo, marveč istočasno tudi z Japonsko na vzhodu, o kateri vedo, da je bo Nemčija nahujskala na istočasni napad.

Mussolini in Hitler težita za novim locarnskim paktom, v katerem naj bi bile zvezane Nemčija, Italija, Francija in Rusija, toda o tem pa nočeta ničesar slišati ne Francija ne Anglija, ki poudarjata, da si takega pakta brez Rusije ni mogče misliti. Nemška diplomacija poudarja, da se z rusko diplomacijo ne more vvesti za eno mizo, dokler bo francosko-ruski pakt ogrožal Nemčijo in vso Evropo, dočim vsak otrok prav dobro ve, da ta pakt ne ogroža v resnici nikogar, pač pa je to le pogodba medsebojne obrambe napram blaznim sanjam Hitlerjevih nazivov. Angleški diplomatij pa odločno odgovarjajo, da morejo posvetovanja v Locarnu med zapadnimi silami roditi pozitiven uspeh samo v tem slučaju, če se bo poleg vprašanja zapadne meje obravnavalo tudi vprašanje varnosti na vzhodu, radi česar je neobhodna potreba, da se k temu posvetovanju pritegne tudi Rusijo. V Londonu trdijo, da je trditve Nemčije, da je francosko-ruski pakt ovira za sporazum med zapadnimi velesilami, samo izgovor, da bi se Nemčija mogla še bolj oborožiti. Razrahlanje francosko-ruske zveze pomeni za Nemčijo sredstvo, da bi mogla napasti bodisi Francijo, bodisi Rusijo in sicer vsako posebej. Podoben položaj je bil tudi pred svetovno vojno, ko so Nemci trdili, da prijateljstvo med Francijo in Anglijo ogroža svetovni mir. Če bo izbruhnila vojna v Evropi, bo Hitler kriv, pravi del angleškega časopisa. Splošno mnenje državnikov in vojaških izvedencev je, da če bi Nemčija napadla Rusijo, bi bila prva strahovito poražena. Tozadovno vladu v Rusiji velika samozavest in nedavno je ruski maršal Vorošilov v Kijevu v navzočnosti predstavnikov generalnih štabov vseh evropskih držav izjavil, da hoče Rusija sicer mir, da pa bo sovjetska armada, če bi kdo napadel Ukrajino, poskrbela, da bo sovražnika porazila na njegovem lastnem ozemlju.

Diktatorjem ne gre žito v klasje kakor bi želeli. Tudi Mussolini in njegovi sateliti z nezaupanjem spremljajo angleško politiko v Sredozemskem morju, ki je dobila posebno značilen poudarek po potovanju kralja Edvarda, ko je obiskal jugoslovansko, turško in grško obal, se je pa skrbno izognil Italije. Istočasno, ko je kralj Edvard križaril po Sredozemskem morju, pa je angleški mornariški minister Hoare obiskal Malto, Ciper in Hajfo, ki bodo poslej najmočnejša oporišča angleških mornariških in letalskih sil v tem koncu sveta. Zdaj bo sledila pogoda med Anglijo in Turčijo, ki bo brezvonom obsegala tudi vojaško sodelovanje. Turčija bo dobila od Anglike veliko posojilo za modernizacijo svoje vojske. Vse to je vzbudilo v italijanskih političnih krogih razumljivo razburjenje.

Te dni je bil v Londonu poljski državnik, polkovnik Beck, ki je zagotovil Angliji, da ostane tudi zanaprej trdno sodelovanje med Francijo in Poljsko, s čemer so prekrižani nadaljni Hitlerjevi računi v pogledu njegovega pohoda na Rusijo s pomočjo Poljske in so tozadovni njegovi upi splaval po vodi. Baš te dni pa se nahaja v Angliji jugoslovanski regent Pavel, ki je šel tja po važni politični misiji, da utrdi jugoslovansko-angleško prijateljstvo z ozirom na Mussolinijevi mahinaciji na Sredozemskem morju in na Balkanu. Vidimo torej, da Hitlerju in Mussoliniju ni baš lahko ribariti v kalnem, ker ju Evropa predobro pozna!

Mr. Terbižanu v cekar

Cleveland, O.—Na napad F. delo za drugega, kot trdi on, je Terbižana, člana SNPJ, odgovarjam par vrstic, da ne bo mislil, da se ga kaj bojim, čeprav nem samo ženska. Res je, da ni veliko pričakovati od mene, ker teme že bolj v letih, pa tudi od Mr. Terbižana se ne more dosti.

Res je, da je moj mož vzel odpravnino, toda jaz je nisem. To več pričakovati, saj je tudi on že priletel. (Pa še zdaj ni prišel k pameti). Samo to je sreča, da je bolj suh in bi bil dober za zglavnik. Ce pa jaz opravljam videli, da bi mi stari člani jedno-

to pustili v vašo korist. Toda mene ni tako lahko spraviti iz jednote. Res je, da ste me kupili, ampak prodati me pa ne morete, ker tega ni v pravilih SNPJ.

Da pa mojih otrok ni pri S. N. P. Jedncti, se imam zahvaliti gl. predsedniku Vincent Cainkarju. Moja volja je bila, da moji otroci pristopijo v društvo, ne pa v slabo tovaršijo. Nudila se mi je prilika, da sem spoznala vaše mahinacije proti katoličencem. To je bilo takrat, ko se je vršila v SND igra "Hrbtenica". Obvestili so nas pri društvu, da naj prideмо k igri, kjer bomo dobili vsa pojasnila, kaj se v resnici od nas zahteva.

Oho, to se pa mora iti poslušati, da bom na jasnom, kaj da od nas zahtevajo. Le naj se počažejo, kakšne barve da so, tako sem si mislila.

Na odru je pel Mr. Belle, zadej za njim so pa nekake črne počasti, kakov črni duhovi, stečali roke proti njemu. Priščipil je stolopravatelj, Mr. Fr. Somrak ter povedal, da bo prihodnji govornik Vincent Cainkar pojasnil, kaj vse to pomeni, da bomo člani in članice videli, kako se nam je ravnat. Mr. Cainkar je res tako pojasnjeval, da je moral tak, ki je bil katoličkega prepričanja, razvideti kaj pes tako moli in da so ti naši prosvitljenci predstavljali s tistimi črnimi počastmi, kot sem zgorej omenila, katoličke dujevine. Aha, tako torej, že vem pri čem da sem. In pri tisti priči sem sklenila, da svojih otrok ne vpiši v SNPJ, ker so glavni faktorji SNPJ javno pokazali, da so proti katoličnam.

Torej lepa hvala, Mr. Cainkar, za pojasnilo. Meni je dosti pomagalo.

Grdo pa je, da se članom žita, da so člani podporo dobili od jednote. Saj je vendar tak zato zavarovan, da se mu sili pomaga in zato tudi plajuje. Ali ste že videli v pravilih SNPJ zapisano, da član, ki je katoličkega prepričanja, ne me zahtevati podpore? Mr. Perbižan, kar pravila poglej.

Jaz sem pisala na gl. tajnika SNPJ, Mr. Viderja, zakaj da so mojemu možu podporo ustavili, zo je bil v resnici bolan. Odpril mi je nekako takole: Res je delavec sedaj hudo, ko si ne more nič pomagati. Le kar lepo mirno čakajte, da bodo socialisti in sploh naša stranka zmaga, a potem bo pa vsega dosti. Gospa Zupančič, kar mirno čakaj-

Moj mož pa ni hotel čakati, da bi socialisti zmagali, ker bi moral čakati do sodnega dne, pa je vzel odpravnino in vas putil na cedilu. Vi pa kar lepo čakajte na vašo zmago, če se sem poljubila.

Jaz pa ne bom odpravnine zvela. Bom rajoč čakala, da bom brala v Prosveti, za kako vstopo je bil Terbižan zavarovan in če je kaj zapustil za cerkev, ali pa je kupil nov furnez za večno tortko.

Stari ljudje so rekli, da ce je na sv. Martina lepo, da je če ri dni sneg. Well, če ni bil prej, bo pa pozneje. Zato pa, Terbižan, kar lepo počakaj in se boš lahko v sneg na mehko vsezel.

Rose Zupančič, članica SNPJ.

Koncert Zagreba

Če zaslubi kaka prireditev dobre in velike udeležbe, je to gotovo jesenski koncert, ki ga priredi v nedeljo 22. novembra

ORLOV LETNI VELIKI puranov bazar PRIHODNJO NEDELJO 22. NOVEMBRA v pritličju cerkve sv. Viða

priljubljeno pevsko društvo Zagreb pod vodstvom Matije Novaciča. Koncert se vrši v Slovenskem narodnem domu na Pearl in 31. St. Lorain, Ohio.

Na programu imamo krasne slovenske in hrvatske pesmi, kakov tudi šaljivo igro. Zagrebcani prijazno vabijo vse Jugoslave k tej prireditvi, saj nam bosta dve uri minili tako prijetno, pozneje se boste pa lahko zabavali v dobrri družbi v prijetni domači zabavi. Pozdrav!

Frank Posavec.

ZAHVALA

V prijetno dolžnost si štejem da se zahvalim vsem svojim številnim prijateljem za presenečenje k mojemu godu, ki so mi ga privedili dne 18. oktobra pri poznanem farmerju Mr. Joe Gramcu v Genevi. O Nič sluteč, zakaj nas tako vabi Mr. Gramc, da moramo priti pogledat, kakšno grozdje je letos zraslo na njegovi trti, mu z veseljem objubimo, da se za gotovo vidimo v nedeljo. — In res! — Ko se pripeljemo na farmo, nas on že zunaj stoeč z veseljem pozdravlja in považi na glažek rujnega. Ko stopej jaz naprej, da pozdravim Mrs. Gramc, mi pa zadoni od vseh strani "surprise!" klic. — In bila sem takoj obdana od številnih prijateljev. Verjemite mi, dragi prijatelji, da nisem čutila tal pod nogami n solze so mi zalyale oči. Kaj vse to in čemu? Saj jaz sem že imela letos eno presenečenje, ko so mi moje hčere, zetje, sin in sinaha kupili krasen "breakfast set" v mojem rojstnemu dnevu dne 31. avgusta. Sedaj so mi pa s sodelovanjem številnih prijateljev poklonili lep in trajen spomin v obliki "Frigidaire." Dragi prijatelji! Kar ste mi darovali, vam ne ostane nepoplacano. Skušala vam bom vse po svojih najboljih močeh počakati. Hvala mojemu zetu Franku Kožarju in moji hčerki Mary, ker pri njiju dveh se je ta misel in ideja porodila in sta vabila prijatelje skupaj. Hvala sinu Joe Kopina in sinahi Rozi za njiju sodelovanje. Hvala hčerki Theresi in njemu možu Carlu Williamsu za njiju "laganje" in izgovaranje, kako sta vedno zaposlena. — Srčna zahvala Mrs. Gramc, ki je pripravila za gostre toliko dobrih jedil, in lepa hvala njeni hčerkki, Miss Anne Grame, ki nam je lepo streghla. Hvala Mr. Joe Gramcu, ki je pridno nosil za zalistavo na mize. Lepa hvala Tončki Jevnik za posebno okusno potico. Hvala Mr. Zakrajšku iz Geneve za lepe valčke in polke. Naj sprejmejo vsi prijatelji in darovalci mojo srčno zahvalo in sicer sledi:

Mr. in Mrs. Frank Kožar, Mr. in Mrs. Joe Kopina, Mr. in Mrs. Carl Williams, Mr. in Mrs. John Urbančič, Mr. in Mrs. Frank Jurečić, Mr. in Mrs. John Goršek, Mr. in Mrs. Joe Kodrich, Mr. in Mrs. John Konecnik, Mr. August Kolar, Mr. in Mrs. John Koprnik, Mr. in Mrs. John Urbančič, Mr. in Mrs. Frank Jurečić, Mr. in Mrs. John Komlanc iz Daylestowom, O.

Mr. in Mrs. Frank Žabkar, Mr. in Mrs. Cilka Debelak, Mr. Edward iz Broughton, Pa.

Mr. Tony Koprivnik, Mr. Frank Banič, Mr. in Mrs. Valentini Markušič, Mr. in Mrs. John Jevnik, Mr. in Mrs. Martin Jerič, Mr. in Mrs. Martin Jerič ml., Mr. in Mrs. T. Bounce,

Mr. in Mrs. Martin Romih, Mr. in Mrs. John Hrovat, Mr. in Mrs. Theresa Verbič, Mr. in Mrs. Martin Fabjančič, Mr. in Mrs. Frank Godlar, Mr. in Mrs. Joe Baznik, Mr. in Mrs. Frank Planinc, Mr. in Mrs. Andy Unetič, Mr. in Mrs. Al Filipič, Mr. in Mrs. Joe Drobnič, Mr. in Mrs. Martin Mlakar, Mr. Komočar, Mr. in Mrs. Zrnc, Mr. in Mrs. Tony Rožar, Mr.

Frank Spenko, Mr. in Mrs. Gregorc, Mr. in Mrs. Jakob Jane, Mr. Tony Kotar, Mr. in Mrs. Frank Jarem, Mr. in Mrs. Novak, Mr. in Mrs. Tony Mah, Mr. in Mrs. Frank Kramer, Mr. in Mrs. Joe Trobentar, Mr. Louis Jurečić.

Mr. Joe Oščir, Mr. Stanley Grdina, Mr. in Mrs. Debelak, Miss Elizabeth Ruck, Mr. in Mrs. Baifus.

Torej še enkrat vam dragi

in nepozabni prijatelji najlepša hvala in vas pozdravljam ter ostajam hvalenja

Mrs. Theresa Vene,
15438 Calcutta Ave.

Soba za prisluškovanje

Vsakdo v Rusiji pozna grožnjo s "sobo 101" in se trese od strahu, da bi ga utegnili pri vesti v ta predpekel, kjer predstavlja vsakdanje obmejne vasi Podcerkev v Jugoslaviji, nato so se streli med seboj milici in finančni stražniki, žrtev je postal italijanski pušček, tudi drugi mladenci, jugoslov. državljan. Kmalu po tem dohodu so se širile govorice o napadu na karabinjerje. Pričeljno mesec dni kasneje je bil v Strmem klancu blizu Leskove doline obstreljen vojak na straži. Za vse te napade so obdolžili, aretilari in pretepli samo naše ljudi. Odpetlani so bili v reške zapore, od koder se nekateri še danes niso vrnili.

V tej sobi se stekajo vse nitru ruske tajne policije. Posebni telefonski kabli vežejo šefo GPU z voditelji ruske tajne policije v 24 mestih. In nihče ne more prisluškovati tem povorom, kajti kabel GPU vedno stražijo posebni detektivi. Zakrita vrata vodijo v "črni kabinet," prostor, iz katerega more Jagoda prisluškovati vsekemu telefonskemu pogovoru v Rusiji. Če se pomenjujeta dva kmeta ali dva voditelja rezima, Jagoda lahko vsak tretek prisluškuje tem povorom. In potem zadostuje kratko povelje svinčnikom, da primejo zaročnika in ga ustrelji.

Poleg "sobe 101" je oddelek "K." vohunski odsek GPU. — Tam čaka povelj armada vohunov, ki so vsak trenutek prizadeleni očrti to ali ono osebnost, ki ni prijetna režimu. Pravijo, da se je stevilo takšnih ovaduhov v zadnjem času podobnilo. Odkar so izbila v rdeči vojski na dan prekuščanja, ima Jagoda mnogo več posla kakor prej.

GPU ima svojo jetniščino v stavbi nekega hotela iz caristične dobe. Tam je zdaj zaprt general Putna, biši ruski vojaški ataša pri londonski vladni. Tam leži tudi Sokolnikov, biši ruski poslanik v Londonu. Seveda so vmes še drugi biši vojaški in diplomatski odličniki. Jetniščica ima na oku samo tri nadstropja, v resnici pa jih je sedem, kajti štiri ležijo pod zemljo. Politični jetniki so razdeljeni na več kategorij.

"Jetniki prvega reda" imajo zračne, normalne celice. Jetniki druge kategorije so priklenjeni z verigami k lesenim posteljam, celice tretje kategorije pa so izolirane s plutovinom. To pomeni, da jetniki v njih od časa do časa "zaslišujejo." Obdelujejo jih z volovsko živilo, puškinim kopitom in nazobčanimi verigami. Pravati pekel pa so šele celice četrte kategorije, kjer tirajo jetnike navadno v blaznost. V takšni celici ne vzdrži noben jetnik nad 24 ur pri zdravi pateti. Tu vrlada večna noč, zraka je le za silo, temperatura je segreta na 50 stopinj in jetniki morajo pitи slano vodo. V teku enega dne jetnik zblaz

KRIŽEM PO JUTROVEM

Po nemškem izvirniku K. Maya

"Po tista dva? Čemu —?"
"Da boda pokazala, kako plešemo pri nas."

"Plesala boda —?"

"Seveda!"

"Moška —?"

"Naši frankovski običaji dovoljujejo tudi moškim ples. Naj le prideta! Videl boš, kako je lepo!"

"Čujejte čujejte —!" je donelo po sobi v radovednem pričakovanju, ko je strežnik odhitel po Ircu.

Ko sta prišla.

"Znata plesati?" sem ju vprašal.

Tudi za nju je gostoljubni gospod poskrbel. Okopala sta se in se oblekla po turško od glave do nog. Prav čedna sta bila.

Ko sta zagnedala klavir, sta se široko zarežala in se podjetno sunila s komoci.

"Glej glej! — Omara za muziko!" se je smejal Bill. "Če zna plesati, vprašate? Seveda znava! Ali naj?"

"Da."

"V teje turški obleki?"

"Zakaj ne?"

"In vi bodo igrali?"

"Seveda bom."

"Well! Sezula se bova in plesala bosa."

"Katerje plesne znata?"

"Vse! Irske seve, angleške, polko, galop, valček, skratka vse, kar hočete. Učili smo se take reči!"

"Ali znata highland?"

"Kako da ne, če sva Irc!"

"No, pa pospravita preproga in začnita! Dajmo highland!"

In začeli smo.

Krepka sinova Irske sta se nemorno sukala in veseli, priznali sreči sreči. Med vabili k zabavi, stojnice so ponujale sadje, kreplila, cvetlice in razno drobno blago. Držni "umetniki" so se razkazovali na vrveh in drogovih, indijski čarovniki so vzbujali občudovanje s svojo spretnostjo, krotlici kač so si ovijali svoje strupene živali krog vratu in si jih devali v usta, kar seve ni bilo čisto nič nevarno, ker so kačam že prej izdrli strupene borce, — polnagi deriši so beračili na vseh oglih in koncih, otroci so kričali, halmi — nosači — so se prepričali, kamele so rjovele, konji rezgetali, psi so lajali in vmes so po šotorih godli, piskali, bobnali in brenkali na vsa mogiča in nemogoča glasbila, — skratka, bil je dirindaj, kakršnega na naših sejmih in žegnanjih nič lepšega, in boljseganem moremo doživeti. Le da sem na tej ljudski veselici gledal drugačne postave, zagorele obaze, bliskajoče se oči, rdeče tarbuše, turbane v vseh mogočih barvah, dolge kaftane, džibe in galabijske, pravo zbirko orientalskih noš. O streljanju lok ni bilo mnogo videti. Tu pa tam je kateri sprožil s peresi okrašeno puščico, pa le slučajno in mimogrede, brez pravega cilja in namena. Kam ali koga da je puščica zadela, za to se strelec ni zmenil.

Radoveden sem bil na te "višje kroge".

Pripravila sva se s Halefom za na sprehod in šla na dvorišče. Dva bela bagdadska oslička sta najučakala, slugo pa rjavec. Zajezdila sva, sluga je vtaknil vsakemu čibku v usta in prizgal — obilo se je založil s tobakarskimi potrebščinami za sprehod —, črnc je z globokimi pokloni odpril glavna vrata na stežaj in odjezdili smo.

Zanimala me je predvsem kriščanska četrta. Iz naše stranske ulice smo torej zavili v Ravno ulico in kmalu smo bili sredi živahne množice, ki se gneta po tej izrazito trgovski ulici od jutra do večera. Bosopata, le s copatami na nogah, s širokimi turbani na glavi, od katerih je plahut, šaš po ramenih, s kadečimi se čibkami v ustih sva s Halefom dostopljeno kakor mogočni paši. Ježdarila med vrveč množico, po katerih je sluga delal pot. Tako mora nastopati, kdor hoče v Orientu kaj veljati!

Z zanimanjem sem ogledoval bogate trgovine in obstopal pred delavnicami, ki so kakor povsod

"Po tista dva? Čemu —?"

"Da boda pokazala, kako plešemo pri nas."

"Plesala boda —?"

"Seveda!"

"Moška —?"

"Naši frankovski običaji dovoljujejo tudi moškim ples. Naj le prideta! Videl boš, kako je lepo!"

"Čujejte čujejte —!" je donelo po sobi v radovednem pričakovanju, ko je strežnik odhitel po Ircu.

Ko sta prišla.

"Znata plesati?" sem ju vprašal.

Tudi za nju je gostoljubni gospod poskrbel. Okopala sta se in se oblekla po turško od glave do nog. Prav čedna sta bila.

Ko sta zagnedala klavir, sta se široko zarežala in se podjetno sunila s komoci.

"Glej glej! — Omara za muziko!" se je smejal Bill. "Če zna plesati, vprašate? Seveda znava! Ali naj?"

"Da."

"V teje turški obleki?"

"Zakaj ne?"

"In vi bodo igrali?"

"Seveda bom."

"Well! Sezula se bova in plesala bosa."

"Katerje plesne znata?"

"Vse! Irske seve, angleške, polko, galop, valček, skratka vse, kar hočete. Učili smo se take reči!"

"Ali znata highland?"

"Kako da ne, če sva Irc!"

"No, pa pospravita preproga in začnita! Dajmo highland!"

In začeli smo.

Krepka sinova Irske sta se nemorno sukala in veseli, priznali sreči sreči. Med vabili k zabavi, stojnice so ponujale sadje, kreplila, cvetlice in razno drobno blago. Držni "umetniki" so se razkazovali na vrveh in drogovih, indijski čarovniki so vzbujali občudovanje s svojo spretnostjo, krotlici kač so si ovijali svoje strupene živali krog vratu in si jih devali v usta, kar seve ni bilo čisto nič nevarno, ker so kačam že prej izdrli strupene borce, — polnagi deriši so beračili na vseh oglih in koncih, otroci so kričali, halmi — nosači — so se prepričali, kamele so rjovele, konji rezgetali, psi so lajali in vmes so po šotorih godli, piskali, bobnali in brenkali na vsa mogiča in nemogoča glasbila, — skratka, bil je dirindaj, kakršnega na naših sejmih in žegnanjih nič lepšega, in boljseganem moremo doživeti. Le da sem na tej ljudski veselici gledal drugačne postave, zagorele obaze, bliskajoče se oči, rdeče tarbuše, turbane v vseh mogočih barvah, dolge kaftane, džibe in galabijske, pravo zbirko orientalskih noš. O streljanju lok ni bilo mnogo videti. Tu pa tam je kateri sprožil s peresi okrašeno puščico, pa le slučajno in mimogrede, brez pravega cilja in namena. Kam ali koga da je puščica zadela, za to se strelec ni zmenil.

Radoveden sem bil na te "višje kroge".

Pripravila sva se s Halefom za na sprehod in šla na dvorišče. Dva bela bagdadska oslička sta nujučakala, slugo pa rjavec. Zajezdila sva, sluga je vtaknil vsakemu čibku v usta in prizgal — obilo se je založil s tobakarskimi potrebščinami za sprehod —, črnc je z globokimi pokloni odpril glavna vrata na stežaj in odjezdili smo.

Zanimala me je predvsem kriščanska četrta. Iz naše stranske ulice smo torej zavili v Ravno ulico in kmalu smo bili sredi živahne množice, ki se gneta po tej izrazito trgovski ulici od jutra do večera. Bosopata, le s copatami na nogah, s širokimi turbani na glavi, od katerih je plahut, šaš po ramenih, s kadečimi se čibkami v ustih sva s Halefom dostopljeno kakor mogočni paši. Ježdarila med vrveč množico, po katerih je sluga delal pot. Tako mora nastopati, kdor hoče v Orientu kaj veljati!

Z zanimanjem sem ogledoval bogate trgovine in obstopal pred delavnicami, ki so kakor povsod

"Po tista dva? Čemu —?"

"Da boda pokazala, kako plešemo pri nas."

"Plesala boda —?"

"Seveda!"

"Moška —?"

"Naši frankovski običaji dovoljujejo tudi moškim ples. Naj le prideta! Videl boš, kako je lepo!"

"Čujejte čujejte —!" je donelo po sobi v radovednem pričakovanju, ko je strežnik odhitel po Ircu.

Ko sta prišla.

"Znata plesati?" sem ju vprašal.

Tudi za nju je gostoljubni gospod poskrbel. Okopala sta se in se oblekla po turško od glave do nog. Prav čedna sta bila.

Ko sta zagnedala klavir, sta se široko zarežala in se podjetno sunila s komoci.

"Glej glej! — Omara za muziko!" se je smejal Bill. "Če zna plesati, vprašate? Seveda znava! Ali naj?"

"Da."

"V teje turški obleki?"

"Zakaj ne?"

"In vi bodo igrali?"

"Seveda bom."

"Well! Sezula se bova in plesala bosa."

"Katerje plesne znata?"

"Vse! Irske seve, angleške, polko, galop, valček, skratka vse, kar hočete. Učili smo se take reči!"

"Ali jim boš zaigral?" me je vprašal.

"Ako želiš, pa bom!"

"Odlični gostje bodo, gospodi iz krovov mojih tovarishev-trgovcev in uradnikov. Tudi nekaj dam bo poleg. Predstavil te bom."

Dejal sem mu, da pojdeva s Halefom na sprehod in da bi si rada mesto ogledala. Koj je načrtil, naj osedlajo za nju dva oslička in da nju mora služabnik spremesti. Pa da se ne smeva predolgo muditi, ker pridevečer nekaj njegovih prijateljev na obisk.

"Ali jim boš zaigral?" me je vprašal.

"Ako želiš, pa bom!"

"Odlični gostje bodo, gospodi iz krovov mojih tovarishev-trgovcev in uradnikov. Tudi nekaj dam bo poleg. Predstavil te bom."

Radoveden sem bil na te "višje kroge".

Pripravila sva se s Halefom za na sprehod in šla na dvorišče. Dva bela bagdadska oslička sta nujučakala, slugo pa rjavec. Zajezdila sva, sluga je vtaknil vsakemu čibku v usta in prizgal — obilo se je založil s tobakarskimi potrebščinami za sprehod —, črnc je z globokimi pokloni odpril glavna vrata na stežaj in odjezdili smo.

Zanimala me je predvsem kriščanska četrta. Iz naše stranske ulice smo torej zavili v Ravno ulico in kmalu smo bili sredi živahne množice, ki se gneta po tej izrazito trgovski ulici od jutra do večera. Bosopata, le s copatami na nogah, s širokimi turbani na glavi, od katerih je plahut, šaš po ramenih, s kadečimi se čibkami v ustih sva s Halefom dostopljeno kakor mogočni paši. Ježdarila med vrveč množico, po katerih je sluga delal pot. Tako mora nastopati, kdor hoče v Orientu kaj veljati!

Z zanimanjem sem ogledoval bogate trgovine in obstopal pred delavnicami, ki so kakor povsod

"Po tista dva? Čemu —?"

"Da boda pokazala, kako plešemo pri nas."

"Plesala boda —?"

"Seveda!"

"Moška —?"

"Naši frankovski običaji dovoljujejo tudi moškim ples. Naj le prideta! Videl boš, kako je lepo!"

"Čujejte čujejte —!" je donelo po sobi v radovednem pričakovanju, ko je strežnik odhitel po Ircu.

Ko sta prišla.

"Znata plesati?" sem ju vprašal.

Tudi za nju je gostoljubni gospod poskrbel. Okopala sta se in se oblekla po turško od glave do nog. Prav čedna sta bila.

Ko sta zagnedala klavir, sta se široko zarežala in se podjetno sunila s komoci.

"Glej glej! — Omara za muziko!" se je smejal Bill. "Če zna plesati, vprašate? Seveda znava! Ali naj?"

"Da."

"V teje turški obleki?"

"Zakaj ne?"

"In vi bodo igrali?"

"Seveda bom."

"Well! Sezula se bova in plesala bosa."

"Katerje plesne znata?"

"Vse! Irske seve, angleške, polko, galop, valček, skratka vse, kar hočete. Učili smo se take reči!"

"Ali jim boš zaigral?" me je vprašal.

Morski jastreb

PREVEL — A. Š.

"In tvoj instinkt te je o vsem tem svaril? Božja mislost, ženska! Mar si ne moreš izmislieti boljše pravljice od te?" Tedaj se je obrnil, ker sta dva sužnja prinesla na teraso glinasto posodo. "Tu je tvoja večerja. Upam, da bo tvoj apetit boljši kakor je tvoja logika."

Sužnja sta postavila skledo na nizko maversko mizico ob divanu. Poleg mizice sta postavila hleb kruha in vrč vode s kozarcem.

Sužnja sta se spoštljivo poklonila ter spet tisoč odšla.

"Jeji!" je ukazal kratko.

"Nočem jesti!" je odvrnila trmasto.

Njegovo hladno oko je obtičalo na njej. "Od zdaj naprej, dekle, ne bo tako, kakor boš ti hotela, marveč tako kakor ti bom jaz ukazal. Zato ti ukazujem: jeji!"

"Ne morem! Ne morem!" je rekla.

"Suženj, ki ne more izpolniti gospodarjevih ukazov, ni vreden, da živi!"

"Torej me ubijte!" je kriknila ter se mu izzivalno postavila nasproti. "Ubijte me! Saj ste vajeni ubijati, in vsaj za to vam bom hvaležna."

"Ubil te bom, kadar se mi bo to zahotel!" ji je odgovoril z lednim glasom. "Pa ne za to, da ti ustrežem. Vidim, da še zdaj ne razumeš položaja. Ti si moja sužnja, moja stvar, moja lastnina, zato ne bom trpel, da bi se pokvarila, razen če jaz sam to storim. Zato ti še enkrat ukazujem: jeji! sicer ti bosta moja Nubijca, z bičem povzročila apetit!"

Za trenutek je obstala uporno pred njim, bleda in trmasta. Nato pa se je nenadoma, kakor bi bila njenja volja zlomljena pod silo njegove volje, spet sesedla na divan. Počasno je primeknila posodo z jedjo blize k sebi. — Opazujejo jo, se je on tiko nasmehnil.

Ona pa se je nenadoma ozrla, kakor bi nekaj iskala. Ker pa ni našla, kar je iskala, se je obrnila k njemu ter uporno vprašala:

"Mar naj s prsti trgam meso?"

Njegove oči so jo sumljivo pogledale. Vendar je mirno odgovoril:

"Proti zapovedim preroka je, da bi se kdo dotecknil mesa ali kruha z nožem. Zato moraš pač rabiti roke, ki ti jih je Bog dal."

"Mar se mi rogate s prerkom in njegovimi zapovedi? — Kaj pa so meni prerkove zapovedi? Če že moram jesti, vsaj ne bom jedla kakor kak poganski pes, marveč po pošteni krščanski šegi."

Da bi ji ustregel, kakor se je zdelo, je počasi potegnil iz nožnice svoje dragoceno bodalo. — "Torej pa naj ti bo s tem ustrezeno," je reklo ter položil bodalno poleg nje na mizico.

Kakor blisk naglo je iztegnila roko po njem. "Končno ste mi vendar dali nekaj, za kar sem vam hvaležna," je rekla. Ob teh besedah si je nastavila konico bodala na prsi.

Kakor strela naglo je tedaj on padel na eno koleno in v prihodnjem trenutku so se oklenili njegovi prsti njenega zapestja s tako silo, da ji je vsa roka gorila do komolca odrevenele. Smejal se je v njene oči, njegov zagojeli obraz je bil tik njenega.

"Mar si res misila, da ti zavaram? Ali si res mislila, da me boš premamila s svojo navidezno pokorščino? Kdaj boš le vendar spoznala, da nisem noben bedak? Dal sem ti bodalo

je oblečena v črno od nog do glave, in črn je bil tudi pajčolan, ki ji je zastiral obraz.

Ali se je jezno obrnil k nji: "Mar ti nisem ukazal, da počakaj spodaj, ti hči sramote?" je zarohnel. "Sledila mi je navzgor o gospodar, brez moje vedenosti. Ali naj jo poženem?"

"Pusti jo!" je reklo Sakr-El-Bahr ter z gesto roke odslovil Alija. "Odidi!"

Na tej črno oblečeni in odeli postavi je bilo nekaj, kar je vzbujalo njegovo pozornost in chbenem sum.

Postal je, čakajo, da bo njegova obiskovalka izpregovorila in se javila, kdo je. Ona od svoje strani pa je ostala nepremična, dokler niso utihnili koraki odhajajočega Alija. Nato pa je, z drznostjo, ki je bila značilna in ki je takoj razodela v njej žensko evropskega porekla, storila nekaj, cesar ne bi storila nobena pravoverna muslimanka. Z zamahom roke je vrgla nazaj svoj črni pajčolan in pokazal se boš, da kakor ti, tudi jaz nisem bila rojena muslimanka.

"Toda Alžier ni tvoja rodna Sicilia, in karkoli si bila že rojena, spomni se, da zdaj nisi več to, kar si bila."

"Vse samo prazne besede, ki

"Priti tako-le v mojo hišo in na tak način!" je rekel Oliver. "Naj pride to na ušesa twojemu gospodarju, kaj se bo zgodiло s teboj in z menoj? Proč, ženska, in sicer takoj!"

"Nobenega strahu, da bi on o tem izvedel, drugače če mu tega sam ne poveš," je odvrnila. "Pred teboj pa se mi ni treba zastirati, zakaj spominjal se boš, da kakor ti, tudi jaz nisem bila rojena muslimanka."

"Toda Alžier ni tvoja rodna Sicilia, in karkoli si bila že rojena, spomni se, da zdaj nisi več to, kar si bila."

"Nu, in?"

"Prodaj mi jo za ceno, katero

me samo zadržujejo," je rekla. "Torej v Alžihovem imenu, da bo prej odšla, povej, kar mi imam povediti!"

Brez oklevanja in brez ovinkov je prešla k stvari. S prstom je pokazala na Rozamundo. "Moj prihod se tiče telesužnje," je rekla. "Danes sem poslala svojega vezirja na sejem z ukazom, naj jo kupi zame."

"Da, zdelo se mi je tako," je odvrnil.

"Ampak, zdi se, da je našla dopadjenje v tvojih očeh in oni norec se je dal potolči."

"Nu, in?"

"Prodaj mi jo za ceno, katero

si ti plačal zanjo..." Njen glas se je tresel od razburjenja.

"Povedati ti moram, o Fenzihle, da ta sužnja ni naprodaj."

"Čakaj!" je vzkliknila. "Cena, ki si jo plačal zanjo, je bila visoka, silno visoka, mnogo višja zanjo tri tisoč filipov."

PREČITAJTE in TAKOJ SPOROCITE

svoje ime, naslov,
poklic in tel. štev.

DA TUDI VAŠE IME
UVRSTI KLASFICIRANI

ISČEJO SE POVERJENCI
za nabiranje podatkov v vsaki
krajnjosti. Dosežek zaslužek
ob malenem trudu za zane-
sljivo, inteligentno in poznano
osebo. PIŠITE!

NARODNI ADRESAR
AMERIŠKIH
HRVATOV-SLOVENCEV-SROV
Ivan Mladinov Urednik
156 Fifth Ave. New York, NY

Denite v hišo furnes sedaj in plačajte jeseni!

SEDAJ JE PRAVI ČAS!

Steam, Hot Water, Hot Air Furnaces.
Odplačujete po \$10.00 na mesečne obroke.
Poravnjamo in čistimo vseh vrst furnes in
bollerje. Vprašajte za slovenskega zastopnika
Stefan Robash.

WOLFF HEATING CO.

HEATING ENGINEERS
9703 North Boulevard Tel. GL 9218-9219

Želodčno zdravilo iskreno priporočeno

**TRINER'S ELIXIR
OF BITTER WINE**

NAROČITE SI PROSTI VZOREC —
Triner's Bitte Wine Co.
544 S. Wells St., Chicago, Ill.
Pošljite mi brezplačni vzorec.
Ime
Naslov

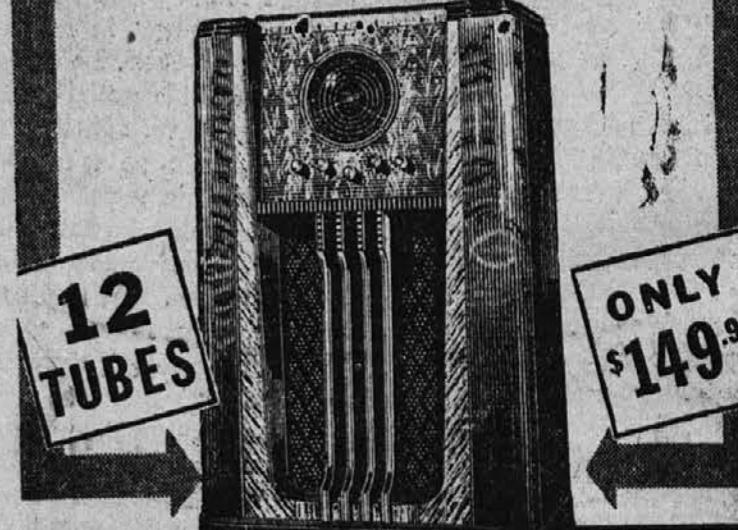

**STEWART-WARNER
SCOOP!**

NOVO! Oglejte si! Poslušajte! Največja
vrednost v radiu ...

PHOTO-TONE ZVOČNIKOM

TUKAJ JE — radijo v nedosegljivosti.
Pet minut v naši prodajalni vas o tem pre-
priča. Vse dobite, kar je v zraku, 5 milij
ali pet tisoč prč, je vaše, lažje, čistejše,
bolj zanesljivo kot kdaj prej s tem velikim
Stewart-Warner. In čudoviti Photo-Tone
zvočnik vam da natančen posnetek glasu,
čisto novo v prijetnosti in jasnosti.

TWIN Copper PHOTO-TONE
Speakers.

SHADOW BEAM Tuning for
easier, more accurate dialing.

ELECTRON BEAM Power
Amplifiers. Give greater sen-
sitivity and new freedom from
distortion.

12-tube FERRODYNE Chas-
sis—amazingly powerful and
selective.

Huge 7-inch MAGIC DIAL
with each wave band individ-
ually colored and with Auto-
matic Band Indicator.

New TRILINEAR Automatic
Volume Control gives new

freedom from fading or blast-
ing without causing distortion.

New 5-Point TONE CON-
TROL gives separate control
of treble or bass—includes
true HI-FIDELITY setting.

DUAL AUTOMATIC Bass
Compensation prevents loss of
rich bass tones when set is
“tuned down.”

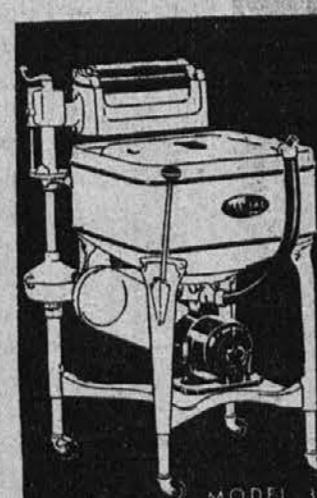
Built-in NOISE FILTERS
prevent code and power-line
noises.

Handsome CRAFT-BUILT
Cabinets of rare woods are
costlier-built to end boomy
resonance.

Odpalačila \$9.88 na mesec

FRANK FERFOLIA FURNITURE

3558 E. 80th St.

MAYTAG

prihrani in prihrani
na leta in leta

Maytag prihrani vsak teden na pranju. Edini, četverokotni, iz enega kosa vlt aluminast čeber in gyratator pralni obrat pere hitro in čisto, vendar tako nežno, da obleka dlje trajta. Valjčni izžemalec vode izžeme vse enakomerno suho, brez nevarnosti za gumbe. Vse pranje traja kako uro in drugi del dneva je prihranjen za druge reči. Ni vam treba skrbeti za izgubljeni ali raztrgano perilo, in ne radi stroškov. Ali si ne želite takega pralnega dneva? Poskusite Maytag. Lahko ga lastujete pod lahkimimi pogoji.

NIZKA ODPLAČILA

ali vaš stari pralnik v
zameno

Za pravo vrednost in ce-
nen pralnik si oglejte
Maytag model 110 po

\$69.50

KREMZAR FURNITURE

6806 St. Clair Ave.

ENDICOTT 2252